

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Kelemen, Mészáros, Sándor és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Endreffy Zoltán ügyvéd és a Bihary, Balassa és Társai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Bihary Tibor ügyvéd által képviselt SAP Hungary Kft. (Budapest) I. rendű, valamint a dr. Nadray Katalin ügyvéd által képviselt Synergon Informatikai Rendszereket Tervező és Kivitelező Nyrt. (Budapest) II. rendű felperesnek a dr.László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróság előtt 2. K. 35.000/2006. számon indult, és a Fővárosi Ítéltábla 2009. április 15. napján kelt 2. Kf.27.565/2008/14. számú jogerős ítélete ellen a II.r. felperes által 38. és az I. rendű felperes által 39. sorszámom előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán indult felülvizsgálati eljárásban 2010. május 18. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.565/2008/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I-II. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek külön-külön 30.000.- /azaz harmincezer/ forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi az I.r. felperest, hogy fizessen meg az államnak -külön felhívásra - 36.000.- /azaz harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Kfv. III. 37.716/2009/8. szám

Indokolás

A Paksi Atomerőmű Rt. /a továbbiakban: PA Rt./ 2004. április 27-én a produktív üzemen működő SAP R/3 rendszer bevezetett moduljainak felülvizsgálatára és a verzióváltás megvalósítására, informatikai projektben tanácsadói és projekt vezetői feladatok elvégzésére egyfordulós, meghívásos versenyeztetési eljárást hirdetett 2004. május 28-i határidővel. Meghívást a felperesek, és a perben nem álló KPMG Consulting Kft. kaptak. A bíráló bizottság az I. r. felperest javasolta győztesként kihirdetni, aki nyilatkozata szerint nem kívánt alvállalkozót igénybe venni.

A perben nem álló meghívott 340.000.000.- Ft + ÁFA, az I.r. felperes 395.337.500.- Ft +ÁFA, a II.r. felperes 454.000.000.- Ft + ÁFA összegű ajánlatot adott. A résztvevők e sorrendben a műszaki tartalomra 93.5, 109.4 és 79 pontot kaptak. Az ajánlatok értékelése során a műszaki tartalom és az árazás 20 %-os, illetve 80 %-os arányú volt.

Az alperes verseny-felügyeleti eljárást indított a felperesekkel szemben. A helyszíni vizsgálat során a felperesek számítógépein a PA Rt. beszerzéséhez kapcsolódó elektronikus leveleket, közte a felperesek 2004. május 25-i keltezésű „Együttműködési Megállapodását” találta.

Az alperes 2006. szeptember 13. napján kelt Vj-97/2006/5. számú határozatával megállapította, hogy a felperesek az integrált pénzügyi gazdasági rendszer bevezetése tárgyában versenykorlátozó megállapodást kötöttek egymással, és ezért velük szemben 14.600.000.- Ft bírságot szabott ki, mert megítélése szerint a felperesek magatartása a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény /a továbbiakban: Tpv. / 11. §-ának /1/ és /2/ bekezdés a/, d/ pontjába ütközött. A felperesek a piacot egymás között felosztották, a tender elnyerése érdekében egymás között egyeztettek, versenykorlátozó megállapodást kötöttek, amelynek célja a tender I.r. felperes általi megnyerése volt úgy, hogy a II. r. felperes vesztő ajánlatot ad be az I. r. felperestől kapott alvállalkozói munkákért cserébe. Tekintettel arra, hogy a piacot a három meghívott együtt alkotta, a felperesek együttműködése a piac kétharmadát érintette.

Az alperesi határozattal szemben a felperesek keresettel éltek, melyben annak hatályon kívül helyezését és az

Kfv.III.37. 716/2009/8. szám

alperes új eljárásra kötelezését, vagyilagosan a határozat megváltoztatását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Megállapította, hogy az alperesi határozat 47. pontja egyértelműen tartalmazza a felperesek magatartásának alperes általi jogi minősítését, és nem minősül lényeges, az ügy érdemére is kiható jogszabálysértésnek az, hogy az alperes ezt nem a határozat rendelkező részében tüntette fel. A versenyjogi felelősség szempontjából közömbös, hogy a felperesek saját piaci magatartásukat miként minősítik, a versenysértés lényege abban áll, hogy a fővállalkozóként induló és a megállapodás szerint alvállalkozóként is szerepet vállaló II.r. felperes előtt nyilvánvaló volt, hogy a pályázatnak két nyertese akkor sem lehet, ha fővállalkozóként tett ajánlata műszakilag különbözik az I.r. felperes ajánlatától. A felperesek közötti egyeztetés, megállapodás objektív módon volt alkalmas arra, hogy a másik fél magatartását befolyásolja. Az alvállalkozói részvétel arányával kapcsolatos egyeztetés körében a felperesek nem bizonyították, hogy e mögött kapacitásbeli vagy szakmai okok álltak volna. A bíróságkiszabás körében értékelt szempontokat okszerűnek tartotta.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges releváns tényeket feltárta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, majd azokat a vonatkozó jogszabályokkal összevetve helytálló következtetést vont le a felperesek magatartásának jogi megítélése tekintetében. Rámutatott arra, hogy az alperes a határozat rendelkező részében pusztán azt állapította meg, hogy a felperesek versenykorlátozó megállapodást kötöttek egymással, azt azonban, hogy ez a magatartás a Tpv. 11. §-ának /1/ bekezdésébe, illetve /2/ bekezdés a/ és d/ pontjaiba ütközik, csak az indokolás 47. pontjában jelölte meg. Ez az eljárási jogszabálysértés azonban az ügy érdemére semmilyen kihatással nem volt, ezért a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának KK 31. számú állásfoglalásával összhangban a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését nem alapozhatta meg.

A Tpv. 14. §-ával összhangban az érintett árupiacot a PA Rt. beszerzési igénye, a földrajzi piacot a PA Rt. épülete határozta meg, a versenytársakat pedig a meghívott három

Kfv. III. 37.716/2009/8. szám

társaság képezte tekintettel arra, hogy versenynyomás kifejtésére csak az lehet képes, akinek elméleti esélye van arra, hogy a pályázat kiírójával szerződjön. A bírság összegével kapcsolatosan megállapította, hogy a mérlegelés szempontjait a határozat megfelelően tartalmazta. A versenyügyben a közbeszerzési törvény szabályának említését a másodfokú bíróság szükségtelennak tekintette, mert az alperes határozata nem a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény /a továbbiakban: Kbt./ megsértését állapította meg. A jogvita eldöntése szempontjából azt tekintette lényegesnek, hogy a versenyen a három meghívotton kívül más nem indulhatott.

Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérték.

Az I.r. felperes jogszabálysértésként a Tpvt. 11. §-ának /1/ bekezdését és /2/ bekezdés a/ illetve d/ pontját, 13. §-át, 14. §-át, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 336/A. § jelölte meg, azzal, hogy az alperesi, illetve bírósági joggyakorlat a közösségi versenyjoggal sem áll összhangban. Előadta, hogy a határozat rendelkező része hiányos, csak az indokolásból feltételezhető a döntés, nem lehet kiolvasni világosan az alperesi határozatból, hogy mi a felrótt magatartás.

Tévesnek tekintette az érintett piacra vonatkozó ítéleti megállapítást, mert a piaci szereplők alatt nemcsak a pályázaton induló szereplőket kell érteni. A piac fogalmának meghatározásához szakértőt kellett volna az eljárásba bevonni, amely nélkül a versenykorlátozás csekély hatása sem kerülhetett a bíróság által megfelelően vizsgálat alá.

Az alperes a jogellenes megállapodás tényét saját határozata szerint nem bizonyította, a jogerős ítélet pedig figyelmen kívül hagyta, hogy a felek közötti egyeztetésnek ésszerű gazdasági okai voltak, az alvállalkozó és a fővállalkozó előzetes egyeztetésének nincs versenyjogi hatása, és nem volt piacfelosztást eredményező tevékenysége.

A bírság kiszabására vonatkozó döntés sem megalapozott, mert sem ár, sem piacmegosztó kartellezés nem történt, és a felek állítólagos megállapodása a releváns piac egyetlen egy ügyletét érinthette csak, szemben a jogerős ítéletben hivatkozott 2/3-os aránnyal.

Kfv.III.37.716/2009/8. szám

A II. r. felperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként a Pp. 164. §-ának /1/ bekezdését, 206. §-ának /1/ bekezdését, valamint a 221. §-ának /1/ bekezdését jelölte meg.

Előadta, hogy a hatóság a tényállást nem tisztázta kellően és az erre vonatkozó kifogását a bíróság sem vette figyelembe.

Arra is hivatkozott, hogy a bíróságok nem minősítették a kiírást közbeszerzési eljárásnak, és tévesen értékelték a felperesek közti SAP-Synergon teaming megállapodást, mivel a felhívás nem zárta ki, hogy ugyanazon vállalkozás önálló ajánlatának beadása mellett egy másik ajánlatban alvállalkozóként is közreműködjön, és nem írta elő azt sem, hogy az ajánlattevőknek az igénybe venni kívánt alvállalkozókat meg kell jelölniük. Mindkét felperes önálló célja volt a tender megnyerése, függetlenül attól, hogy ez önálló ajánlat alapján vagy a II.r. felperes alvállalkozóként történő igénybevitelével sikerül. A fővállalkozó és alvállalkozó ajánlatok

megalapozottságának vizsgálatára informatikai szakértő bevonására lett volna szükség.

Állította, hogy az ítélet logikai ellentmondásokat tartalmaz, alá nem támasztott következtetéseken alapul. Álláspontja szerint a bírságról való rendelkezésnél az eljáró szervek a bizonyítási terhet megfordították.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati tárgyaláson a felek jelenlévő képviselői az eljárás során tett kérelmeiket és nyilatkozataikat változatlan formában fenntartották.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

A Pp. 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni az annak alapjául szolgáló jogszabálysértést.

A Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, kivéve, ha a pert hivatalból megszünteti, vagy ha a határozatot hozó bíróság nem volt szabályszerűen kialakítva, illetve a határozat meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn.

Kfv.III. 37. 716/2009/8. szám

Mindezek alapján a jelen ügyben a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletét a Legfelsőbb Bíróság kizárólag a felperesi felülvizsgálati kérelmekben konkrétan megjelölt jogszabályi rendelkezések megsértése tekintetében vizsgálhatta felül.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a megjelölt jogszabályi rendelkezéseket az alábbiak szerint nem sértette meg:

Nem volt megállapítható a Pp. 164. §-ának, 206. §-ának és 221. §-ának megsértése, mert a bizonyítékok és a felperesek által sem vitatott versenyjogba ütköző előzetes megállapodás ismeretében kellően megindokolt, megalapozott döntést hozott a fellebbezésekben vitatott vagyoni és eljárási kérdésekről a Fővárosi Ítéltábla.

A Tptv. 11. § /1/ bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet ki, illetve fejt ki.

A Tptv. 11. § /2/ bekezdése szerint „ez a tilalom vonatkozik különösen” az a/-h/ pontban felsorolt magatartásokra. Ezek közül a perben hivatkozott a/ pont a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti fel tételek közvetlen, vagy közvetett meghatározására, a d/ pont a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárára, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására, míg a később hatályon kívül helyezett e/ pont a versenytársak közötti, a versenyeztetéssel kapcsolatos összejátszásra vonatkozik.

A /2/ bekezdés bevezető mondatában szereplő „különösen” szó azonban azt mutatja, hogy az a/-h/ pontokban szereplő magatartások nem tekinthetők a verseny megakadályozását, korlátozását, vagy torzítását célzó magatartások kimerítő felsorolásának; a /2/ bekezdés a tilalom hatálya alá eső magatartások példálózó /exemplifikatív/ felsorolását tartalmazza.

Mindebből következik, hogy a versenyt korlátozó, megakadályozó, vagy versenytorzító magatartás megvalósulhat a felsorolásban nem szereplő magatartások valamelyikével, és megvalósulhat a felsorolásban szereplő több magatartás együttes kifejtésével is.

A Tptv. 13. § /1/ bekezdése szerint „nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű”.

Kfv.III. 37. 716/2009/8. szám

A /2/ bekezdés szerint csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek, és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a 10 %-ot nem haladja meg, kivéve, ha az

a/ a vételi, vagy eladási árak versenytársak közötti közvetlen, vagy közvetett meghatározására, vagy

b/ a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.

A Tpv. 14. §-ának rendelkezései határozzák meg, hogy az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru, és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Ennek során a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az ésszerűen helyettesítő árakat /keresleti helyettesíthetőség/, továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.

A /3/ bekezdése szerint földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlen feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

Az ismertetett rendelkezések egybevetése alapján megállapítható, hogy bár valamennyi versenykorlátozással összefüggő ügyben lényeges az érintett piac meghatározása, annak elsődleges szerepe abban mutatkozik meg, hogy az érintett piachoz képest állapítható meg az a 10 %-os részesedési arány, mely alatt a versenykorlátozó megállapodás csekély jelentőségűnek minősíthető. Csekély jelentőségű megállapodás nem esik a Tpv. 11. §-ában szereplő tilalom hatálya alá. Ennek azonban kizárólag akkor van jelentősége, ha a megállapodás nem ármeghatározásra, vagy nem piacfelosztásra vonatkozik. Amennyiben ármeghatározásra, illetve piacfelosztásra vonatkozik a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására irányuló, illetve azt célzó megállapodás, a csekély jelentőségű jelleg rögzítéséhez szükséges 10 % vizsgálata a törvény kifejezett rendelkezése alapján nem jön /jöhet/ számításba.

Az érintett piac földrajzi, illetve áru-szempontról való meghatározását a Tpv. kifejezetten a csekély jelentőségű jelleg megállapítása, vagy meg nem állapítása szempontjából szabályozza. Jelen ügyben, így - mivel a perbeli megállapodás ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell létrehozására irányult - az érintett piac meghatározásának elsődleges jelentősége nincs. Emiatt a Legfelsőbb Bíróság nem találta törvénysértőnek a jogerős ítélet azon

Kfv.III.37. 716/2009/8. szám

megállapításait, melyek az érintett piacot földrajzi szempontból, illetve a földrajzi terület figyelembevételére szempontjából az Atomerőműben határozták meg. Ugyanígy nem volt törvénysértőnek tekinthető az, hogy az alperes és az eljáró bíróságok eljárásában az érintett piac meghatározása a meghívott, illetve a tenderen részt vett vállalkozók által nyújtható, illetve nyújtott szolgáltatások alapján történt.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az eljáró bíróságok megállapításaival, illetve az alperes határozatában is rögzített azon állásponttal, mely szerint egy meghívásos versenyeztetési eljárás során csak a meghívott vállalkozások, illetve a meghívás tárgyát képező áruk, vagy szolgáltatások jelentik az adott piacot. Ezek az ismert vállalkozások jelölik ki az adott gazdasági tevékenységgel, az adott gazdasági versennyel összefüggő vállalkozások körét. Ebből következően a három meghívott vállalkozás közül két érintett felperes között létrejött előzetes megállapodás az alvállalkozó-fővállalkozó közti teljesítést illetően az érintett piac 2/3-ára vonatkozott, így a Tpvt. 13. §-a alapján csekély jelentőségűnek nem volt tekinthető.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a felperesi vállalkozások között a verseny korlátozására, illetőleg torzítására alkalmas, ilyen hatást ténylegesen kifejtő megállapodásra került sor, amely a Tpvt. 11. §-ának /1/ bekezdésében lefektetett, és /2/ bekezdésében példálózó felsorolással körülírt tilalomba ütközött.

A Legfelsőbb Bíróság ezért nem találta megalapozottnak a felperesi felülvizsgálati kérelmekben kifejtett álláspontot, illetve érveket, amelyek a csekély jelentőségű megállapodás megfelelő vizsgálatának hiányával, szakértő kirendelésével illetve a Tpvt. 11. §-ának alkalmazásával összefüggésben kerültek lefektetésre.

A Legfelsőbb Bíróság szerint a jogerős ítélet a Pp. 221. § /1/ bekezdését, továbbá a bizonyítással kapcsolatos Pp. 164. §-át és 336/A. §-át sem sértette meg.

A Tpvt. 11. §-ában rögzített tilalom megsértésének gyanúja alapján indított versenyfelügyeleti eljárás, illetve e tilalom megsértését megállapító, és amiatt szankciót alkalmazó alperesi határozat törvényességét a Tpvt. 78. § /3/ bekezdésében részletezett szempontok mérlegelésével a Pp. 339/B. §-ban foglaltak alapján kellett vizsgálni a perben.

Kfv.III.37.716/2009/8. szám

Nem volt jogszabálysértő a jogerős ítélet ez okból, a bírságkiszabás jogszerűségének megállapítása körében és a fent kifejtettek miatt az érintett piac meghatározását illetően az I.r. felperes által megjelölt európai közösségi joggyakorlat, illetve az abban lefektetett elvek szempontjából sem.

Tekintettel arra, hogy a felperesek által hivatkozott jogszabálysértéseket a jogerős ítélet nem tartalmazta, ezért a Legfelsőbb Bíróság azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. §-ának /1/ bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése értelmében kötelezte a felülvizsgálati kérelmet eredménytelenül előterjesztő, és ezáltal a felülvizsgálati eljárásban pervesztes I-II. rendű felperéseket az eljárás során felmerülő költségek, továbbá az I.r. felperest a felülvizsgálati eljárási illeték viselésére, tekintettel arra hogy a II.r. felperes a tárgyi illeték-feljegyzési jog ellenére a felülvizsgálati eljárási illetéket illetékbélyegben lerőta.

Budapest, 2010. május 18.

Bauer Jánosné dr. sk. tanácselnök, dr .Kovács Ákos sk. előadó bíró, dr. Tóth Kincső sk. bíró